

Sygn. akt I AGa 8/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodnicząca:	SSA Małgorzata Moskwa
Protokolant:	sekretarz sądowy Magdalena Leniar

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2022 r. na rozprawie

sprawy ze skargi pozwanego o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 6 lutego 2015 r., sygn. akt VI GC 194/14 wraz z postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 27 lipca 2015 r.

w sprawie o zapłatę z powództwa Wydawnictwa (...) sp. z o.o. sp. j.
w W. przeciwko R. O.

i o zwrot wyegzekwowanego świadczenia

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 1 grudnia 2021 r., sygn. akt VI GC 287/16

I. oddala apelację,

I. zasądza od powoda Wydawnictwa (...) sp. z o.o. sp. j. na rzecz pozwanego R. O. kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Małgorzata Moskwa

Sygn. I AGa 8/22

Uzasadnienia

Pozwany R. O. domagał się wznowienia postępowania w sprawie VI GC 194/14, zakończonej prawomocnym wyrokiem z 6 lutego 2015 r. i postanowieniem z 27 lipca 2015 r., wskazując na unieważnienie powodowi prawa ochronnego do znaku towarowego (...) decyzją Urzędu Patentowego z 7 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy zaskarżonym wyrokiem z 1 grudnia 2021 r., uwzględniając skargę pozwanego

- w pkt 1 - zmienił swój wcześniejszy wyrok z 6 lutego 2015 r. wraz z postanowieniem tego Sądu z 27 lipca 2015 r. w ten sposób, że:

I. oddalił powództwo,

II. zasądził od powoda na rzecz pozwanego 14.000 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

- w pkt 2 - zasądził od powoda na rzecz pozwanego 120.211,85 zł tytułem zwrotu wyegzekwowanej spełnionego świadczenia,

- w pkt 3 - zasądził od powoda na rzecz pozwanego 10.169 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania wznowieniowego.

Wyrok powyższy zapadł przy następujących ustaleniach faktycznych, przyjętych przez Sąd odwoławczy za własne oraz ocenie prawnej, podzielonej w pełni przez Sąd Apelacyjny:

W pozwem wniesionym w sprawie o sygnaturze VI Gc 5/11 powódka Wydawnictwo (...) sp. z o.o. sp. k. wniosła przeciwko R. O. o zakazanie dokonywania naruszeń praw ochronnych do znaków towarowych (...)w i (...), to jest naruszenia art. 296 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy prawo własności przemysłowej poprzez posługiwanie się oznaczeniem (...) w tytule czasopism z programami telewizyjnymi albo w innym charakterze na okładkach takich czasopism oraz o zakazanie pozwanemu dokonywania czynów nieuczciwej konkurencji stanowiących naruszenie art. 10 i art. 13 w zw. z art. 3 ustawy o zwalczaniu czynów nieuczciwej konkurencji, polegających na upodobnieniu szafy graficznej wydawnictwa pozwanego (...) do tytułu i szafy graficznej powoda, naruszające przepisy prawa i dobre obyczaje medialne, bezprawnego korzystania w ten sposób ze skutków intensywnej kampanii reklamowej, prowadzonej przez powoda w mediach w celu promocji wydawnictwa „(...) tj. stanowiącego naruszenie dobrego zwyczaju zakazującego bezprawnego korzystania z cudzej reklamy oraz tzw. ambush marketingu to jest nieodpłatnego uzyskiwania korzyści z cudzych nakładów reklamowych, zwielokrotnienia i wprowadzenia do obrotu czasopisma pod faktycznym oznaczeniem (...) w jego szacie graficznej użytej po raz pierwszy w nr. 53 i stosowanej w kolejnych numerach, a także o zakazanie pozwanemu wykorzystania istotnych elementów kompozycji szaty graficznej okładek czasopism uprawnionego, w szczególności w postaci zastosowania cyfry 14 w kolorze czerwonym o charakterze dominującym w tytule, niebieskiego koloru tła elementu graficznego w postaci perforacji taśmy filmowej, kolorystyki tzw. flagi opartej na połączeniu koloru czerwonego i białego, w tym zwłaszcza czasopisma (...) dla oznaczenia czasopism pozwanego z programami telewizyjnymi oraz zasądzenie od pozwanego kwoty 59.364 zł tytułem naprawienia szkody odpowiadającej opłacie licencyjnej, która byłaby należna tytułem udzielenia przez uprawnionego ze znaku zgody na korzystanie ze znaku towarowego, gdyby umowa licencyjna została zawarta.

W odniesieniu do tak sformułowanego powództwa, Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z 21 marca 2012 r. (sygn. akt VI GC 5/11) – oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach procesu, po czym na skutek apelacji powoda, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z 14 lutego 2013 r. (sygn. akt I ACa 288/12) zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że, w pkt I.1 - zakazał pozwanemu dokonywania naruszeń praw ochronnych powoda do znaku towarowego (...) przez posługiwanie się oznaczeniem (...) w tytułach czasopism z programami telewizyjnymi (w tzw.TV G.) albo w innym charakterze na okładkach takich czasopism oraz w pkt I.2 wyroku – uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej powództwa o zasądzenie odszkodowania i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania oraz w pkt 3 – oddalił powództwo w pozostałym zakresie i oddalając apelację w pozostałej części, pozostawiając Sądowi Okręgowemu rozstrzygnięcie o kosztach procesu za obie instancje.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, w zakresie żądania zasądzenia odszkodowania i rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania, Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem 6 lutego 2014 r. (sygn. akt VI GC 194/14) – w pkt I wyroku zasądził od pozwanego R. O. na rzecz powoda 59.364 zł z ustawowymi odsetkami od 9 sierpnia 2019 r. i w pkt II wyroku - 12.265 zł tytułem kosztów postępowania, w po czym na skutek zażalenia powoda co do rozstrzygnięcia o kosztach tego postępowania, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie i w tym zakresie sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, który postanowieniem z 27 lipca 2015 r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 34.945, 40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalając wnioski w pozostałym zakresie oraz kwotę 1.432 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwany w dniu 4 sierpnia 2016 r. złożył skargę o wznowienie postępowania w części wyroku Sądu Apelacyjnego z 14 lutego 2013 r. w pkt I.1 i w wyniku uwzględnienia skargi – Sąd Apelacyjny wyrokiem z 30 czerwca 2021 r. (sygn.

akt I AGa 6/18) zmienił swój wcześniejszy wyrok w ten sposób, że oddalił apelację od rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa o zakazanie pozwanemu R. O. dokonywania naruszeń praw ochronnych powoda do znaku towarowego (...) tytułach czasopism z programami telewizyjnymi albo w innym charakterze na okładkach takich czasopism oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Również w odniesieniu do rozstrzygnięcia zawartego w wyroku Sądu Okręgowego 6 lutego 2015 r. wraz z postanowieniem z 27 lipca 2015 r. to jest zarządzającego odszkodowanie w przedmiocie w przedmiocie kosztów – pozwany złożył skargę wznowienia postępowania w odniesieniu, do której wydano zaskarżony wyrok, badany w niniejszym postępowaniu.

Podstawą wznowienia w obu przypadkach była decyzja z 7 czerwca 2016 r, wydana przez Urząd Patentowy o unieważnieniu prawa ochronnego przysługującego powodowi na znak towarowy (...), wywołująca skutek ex tunc i wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W., który uchylił zaskarżoną decyzję Urzędu Patentowego o częściowym unieważnieniu prawa ochronnego na słowny znak towarowy (...) i stwierdził, że uchylona decyzja nie podlega wykonaniu.

Sąd Okręgowi uznał, że był właściwy do rozpoznania skargi jako sąd, który ostatnio orzekał co do istoty sprawy, to jest w sprawie o odszkodowaniu, po ponownym uchyleniu sprawy do ponownego rozpoznania, przyjmując że rozstrzygnięcie o kosztach tego postępowania stanowiło jedynie element wydanego wyroku z dnia 6 lutego 2015 r.

Sąd I instancji uznał, że prawomocnym wyrokiem 6 lutego 2015 r. zostało zakończone postępowanie - w rozumieniu art. 399 k.p.c. Przyjął, że doszło do zachowania terminu do wniesienia skargi (wniesionej 5 sierpnia 2016 r.), określonej w art. 407 k.p.c. bowiem wniesiono skargę w terminie 3 miesięcy od powzięcia wiedzy o decyzji z 7 czerwca 2016 r., w której Urząd Patentowy unieważnił powodowi prawo ochronne na znak towarowy (...) i unieważnienie to spowodowało skutek ex tunc, tworząc ustawową podstawę wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c.

W zakresie zasądzonego odszkodowania Sąd wskazał na podstawę z art. 415 k.c., wyjaśniając, że na zasądzoną kwotę 120.211,85 zł składa się wyegzekwowana kwota 59.364 zł tytułem należności głównej zasądzonej w wyroku z 6 lutego 2014 r., 35.535, 45 zł tytułem odsetek naliczonych od 7 maja 2015 r. oraz kwota 25.312,40 zł kosztów procesów - zapłacone w dniu 11 w grudniu 2015 r.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powodowa spółka –Wydawnictwo (...) sp. z o.o. sp. j. w W., domagając się:

1. stwierdzenia nieważności postępowania przed sądem I instancji w części dotyczącej rozpoznania wniosku restytucyjnego na podstawie art. 379 pkt 3 k.p.c. w wyniku orzeczenia przez sąd w zakresie tego wniosku, w sytuacji gdy kwestia ta została już prawomocnie osądzona przez Sąd Apelacyjny wyrokiem z 2 października 2021 r., w którym to postępowaniu pozwany zaniechał złożenia takiego wniosku, a było to jedyne postępowanie, w jakim taki wniosek pozwany mógł złożyć, a w konsekwencji uchylenie przedmiotowego wyroku w części dotyczącej rozpoznania wniosku restytucyjnego i przekazanie go do Sądu I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem sądowi I instancji rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania, ewentualnie
2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy, to jest nie odniesienie się do całości zarzutów powoda, w tym w szczególności niemożności zastosowania przez sąd I instancji art. 415 k.p.c., ewentualnie na wypadek niestwierdzenia zarzutu nierozpoznania istoty sporu:
3. zmianę zaskarżonego wyroku i odrzucenia skargi wraz z wnioskiem restytucyjnym oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych ewentualnie,
4. zmianę zaskarżonego orzeczenia i odrzucenie wniosku restytucyjnego oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych ewentualnie

5. zmianę zaskarżonego orzeczenia i ograniczenie zwracanej w ramach wniosku restytucyjnego kwoty do kwoty należności głównej powiększanej o odsetki, to jest do kwoty 94.899, 45 zł oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu.

Apelujący zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy:

- art. 415 k.p.c. poprzez orzeczenie o wniosku restytucyjnym pozwanego w sytuacji gdy wyrok Sądu I instancji nie stanowił orzeczenia kończącego postępowanie, a właściwym do rozpoznania tego wniosku był Sąd Apelacyjny, który wydał orzeczenie w sprawie, a w konsekwencji wejście przez sąd I instancji w zakres kognicji Sądu Apelacyjnego,

- art. 415 k.p.c. poprzez orzeczenie o wniosku restytucyjnym pozwanego w sytuacji gdy nie został on złożony przed zamknięciem rozprawy poprzedzającej wydanie orzeczenia kończącego postępowanie, to jest w tym przypadku przed wydaniem wyroku przez Sąd Apelacyjny w sprawie I AGa 6/18,

- art. 407 § 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie skargi pozwanego w sytuacji gdy została ona złożona zanim zaistniała przyczyna wznowienia (wydanie orzeczenia w sprawie I AGa 6/18), a zatem skarga nie została złożona z zachowaniem trzymiesięcznego terminu,

- art. 403 § 1 pkt 1 in fine k.p.c. per analogiam w zw. z art. 403 § 2 in principio k.p.c. w zw. z art. 407 § 1 k.p.c. i art. 401 k.p.c. poprzez wznowienie postępowania na podstawie decyzji Urzędu Patentowego unieważniającej prawo do znaku towarowego, w sytuacji gdy w niniejszym stanie faktycznym i prawnym podstawą wznowienia postępowania przed sądem I instancji mógł być wyłącznie prejudykat w postaci orzeczenia Sądu Apelacyjnego wydany w sprawie I AGa 6/18, bo na tym zmienionym orzeczeniu oparte było orzeczenie Sądu Okręgowego, a w konsekwencji nie odrzucenie skargi o wznowienie postępowania mimo, że skarga nie została złożona w terminie 3-ch miesięcy od chwili gdy strona pozwana dowiedziała się o wydanym w sprawie I AGa 6/18 wyroku,

- art. 410 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieodrzucenie skargi wniesionej bez zachowania przypisanego terminu,

- art. 405 zdanie drugie k.p.c. poprzez wznowienie postępowania na podstawie skargi pozwanego, w sytuacji gdy do wznowienia postępowania (na innej podstawie niż nieważność i podstawa z art. 401¹ k.p.c.) właściwy jest sąd, który ostatecznie orzekał co do istoty sprawy (oddalił apelację albo zmienił wyrok Sądu I instancji), to jest Sąd Apelacyjny w sprawie I AGa 6/18,

- art. 416 § 1 k.p.c. poprzez wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem Sądu Apelacyjnego w sprawie I AGa 6/18, wydanym na skutek skargi o wznowienie, a więc dalsze wznowienie tej samej sprawy, w sytuacji gdy wznowienie postępowania w tej samej sprawie jest możliwe tylko raz,

- art. 415 k.p.c. poprzez orzeczenie o wniosku restytucyjnym pozwanego, w sytuacji gdy właściwym do rozpoznania tego wniosku był Sąd Apelacyjny, jako sąd meritum, który wydał prawomocne orzeczenie, to jest wyrok z 21 czerwca 2021 r., a w konsekwencji wejście przez sąd I instancji w zakres kognicji Sądu Apelacyjnego, co stanowiło jednocześnie podobne orzeczenie w sprawie rozstrzygniętej już prawomocnym orzeczeniem Sądu II instancji w tej samej sprawie i doprowadziło do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt – art. 415 k.p.c. związku z art. 399 § 1 i 2 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i orzeczenie o zwrocie kosztów procesu orzeczonych w postanowieniu, a nie wyroku mimo, że nie zaszła przyczyna określona w art. 401¹ k.p.c. ,

- art. 415 zdanie pierwsze k.p.c. poprzez orzeczenie o zwrocie kosztów procesu w ramach wniosku restytucyjnego mimo, że orzeczenie o kosztach procesu jest wyłączone w ramach tego wniosku, a sąd winien orzec jedynie o zwrocie świadczenia głównego wraz z odsetkami zaś rozliczenie kosztów winno nastąpić w ramach orzeczenia o kosztach wydawanego w postępowaniu ze skargi o wznowienie,

- nierozpoznanie istoty sprawy poprzez pominięcie merytorycznych zarzutów powoda dotyczących niemożności zastosowania przez sąd I instancji art. 415 i orzeczenia przez ten sąd o wniosku restytucyjnym mimo, że zarzuty takie zostały podniesione przez powoda na rozprawie, co doprowadziło do rozpoznania wniosku restytucyjnego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, kwestionując podniesione zarzuty.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Wbrew zarzutom apelującego Sąd I instancji dokonał właściwej interpretacji przepisów dotyczących wznowienia postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z 6 lutego 2015 r., sygn. akt VI GC 194/14, którym zasądzono od pozwanego na rzecz powoda odszkodowanie.

1. Nie ma racji apelujący, że to Sąd Apelacyjny, a nie Sąd Okręgowy jest sądem właściwym do rozstrzygnięcia przedmiotowej skargi o wznowienie postępowania.

Z art. 405 k.p.c. zdanie drugie wynika, że sądem właściwym z podstawy wznowienia wskazywanej przez powoda jest sąd, który ostatnio orzekał co do istoty sprawy. Tą istotą jest rozstrzygnięcie o przesłankach roszczenia odszkodowawczego i w tym zakresie prawomocnie orzekł Sąd Okręgowy (zasądził od pozwanego na rzecz powoda odszkodowanie w kwocie 59.364 zł z odsetkami) w swym wyroku z 6 lutego 2015 r. (por. uwagi zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z 26.04.2018 r., I CZ 40/18 i postanowienie z 12.10.2016 r., II CZ 82/16 -LEX nr 2142554).

Uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania nie może być uznane za orzeczenie co do istoty sprawy w rozumieniu art. 405 k.p.c., co oznacza, że Sąd Apelacyjny wyrokiem z 14 czerwca 2013 r. (sygn. akt IAGa 288/12), w którym w pkt I.2 uchylił zaskarżony wyrok w części (dotyczącej oddalenia powództwa o zasądzenie odszkodowania - pkt 3 żądania pozwu), nie rozstrzygnął o istocie sprawy.

O roszczeniu odszkodowawczym nie rozstrzygał także Sąd Apelacyjny w wyroku z 30 czerwca 2021 r., który zapadł ze skargi o wznowienie pod sygnaturą I AGa 6/18 (wskazywany w apelacji), bowiem wyrok ten dotyczył tylko postępowania w odniesieniu do żądanej ochrony znaku towarowego.

2. Nie można podzielić zarzutów apelującego skonstruowanych na gruncie art. 416 k.p.c., który stanowi, że niedopuszczalne jest dalsze wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym na skutek skargi o wznowienie postępowania.

Postępowanie zakończone wyrokiem Sądu Okręgowego z 6 lutego 2015 r. nie było bowiem dotychczas objęte skargą o wznowienie, a wznowienie postępowania, jakie miało miejsce w sprawie o sygn. I AGa 6/18 (opisane wyżej) nie dotyczyło odszkodowania lecz naruszeń praw ochronnych powoda.

3. Chybione są również zarzuty apelującego, dotyczące art. 410 § 1 k.p.c., 407 § 1 k.p.c. i art. 403 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.c.

Wskazywana przez skarżącego podstawa wznowienia oparta została trafnie na art. 403 § 2 k.p.c. Ostateczna decyzja Urzędu Patentowego z 7 czerwca 2016 r. poprzez unieważnienie prawa ochronnego na znak towarowy (...) wywołała swe skutki ex tunc i to wsteczne oddziaływanie decyzji dotyczyło podstaw wyroku uwzględniającego powództwo odszkodowawcze z 6 lutego 2015 r. Jej brak w dacie wyrokowania w sprawie VI GC 194/14 nie przekreśla jej znaczenia, jako faktu i środka dowodowego wskazanego w art. 403 § 2 k.p.c., właśnie z uwagi na jej sprawcze działanie ex tunc. Uzyskanie tej decyzji przez powoda otworzyło więc dla niego 3 - miesięczny termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, określony w art. 407 k.p.c. i stąd jeżeli skarga o wznowienie postępowania została wniesiona 4 sierpnia 2016 r. - to termin do jej wniesienia został zachowany.

Nie można uznać aby wyłączną podstawą wznowienia - jak twierdzi apelujący – mógł być wyrok Sądu Apelacyjnego wydany w sprawie I AGa 6/18 (z 30 czerwca 2021 r.), któremu apelujący przypisuje rolę prejudykatu dla rozstrzygnięcia w sprawie Sądu Okręgowego, choć przyznać można, że teoretycznie powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego z 30 czerwca 2021 r. mógłby się stać podstawą wznowienia i otworzyć powodowi nowy (kolejny termin) do skargi o wznowienie postępowania, ale gdyby przyjąć, że podstawą wznowienia nie może być decyzja Urzędu Patentowego z 7 czerwca 2016 r. Takiego jednak zarzutu apelacji, że decyzja z 7 czerwca 2016 r. nie może być podstawą wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. Sąd odwoławczy nie podziela. Szersze zatem rozważanie swoistej konkurencyjności owych podstaw wznowienia nie jest konieczne (por. uwagi zawarte w postanowienie Sądu Najwyższego z 9.08.2018 r., II PZ 13/18 – Legalis).

4. Brak również uzasadnienia prawnego dla podzielenia zarzutów apelującego, co do naruszenia art. 415 k.p.c. Z przepisu tego wynika,

że uchylając lub zmieniając wyrok, sąd na wniosek skarżącego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie orzeka o zwrocie spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia lub o przywróceniu stanu poprzedniego, ale nie wyłącza to możliwości dochodzenia w osobnym procesie, także od Skarbu Państwa, naprawienia szkody poniesionej wskutek wydania lub wykonania wyroku.

Jako orzeczenie kończące postępowanie w sprawie należy rozumieć to, które dotyczy spełnionego świadczenia, a więc w badanej sprawie jest to wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 6 lutego 2015 r., w którym świadczenie to zasądzone. Od wyroku tego nie wniesiono apelacji, więc co oczywiste sąd odwoławczy nie uchylał i nie zmieniał tego orzeczenia w postępowaniu odwoławczym. Dopiero w wyniku wznowienia postępowania i orzeczenia o zmianie wyroku zasadzającego odszkodowanie – wyrokiem Sądu Okręgowego z 1 grudnia 2021 r., sąd ten stał się sądem „orzekającym w orzeczeniu kończącym postępowanie” w rozumieniu art. 415 k.p.c., uprawnionym do zwrotu spełnionego świadczenia.

Jak już wyjaśniono wyżej, Sąd Apelacyjny w swym orzeczeniu wydanym 30 czerwca 2021 r. w sprawie oznaczonej sygnaturą I AGa 6/18 nie orzekał o spełnionym świadczeniu odszkodowawczym, więc nie można podzielić zarzutu sformułowanego w apelacji, że to wyłącznie w jego kognicji pozostawało orzekanie w przedmiocie wniosku restytucyjnego, jak również tych zarzutów, które dotyczą czasu złożenia wniosku restytucyjnego, a co za tym idzie chybiony jest zarzut nieważności postępowania z art. 397 pkt 3 k.p.c. oparty na wyjściu poza określona ustawowo kognicje sądów.

5. W swej apelacji skarżący, na gruncie art. 415 k.p.c., końcowo sformułował zarzut niedopuszczalnego objęcia orzeczeniem restytucyjnym spełnionych kosztów procesu.

Przypomnieć należy, że postanowieniem zawartym w pkt II wyroku z 6 lutego 2015 r. (k-22), zasądzone od pozwanego na rzecz powoda 12.265 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Sąd Apelacyjny postanowieniem z 22 maja 2015 r., sygn. akt I ACz 339/15 na skutek zażalenia powoda uchylił rozstrzygnięcie zawarte w pkt II tego wyroku i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu, który postanowieniem z 27 lipca 2015 r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 34.945,40 zł (k-2)5. W wyniku zażalenia pozwanego na to postanowienie, Sąd Apelacyjny postanowieniem z 13 listopada 2015 r., sygn. akt I ACz 744/15 – oddalił zażalenie i orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego (k- 29). Orzeczone koszty zostały zapłacone przez pozwanego powodowi do kwoty 25.312,40 zł – czemu nie zaprzeczył apelujący.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak argumentów prawnych zaprzeczających, temu, że zasądzone i spełnione świadczenie, obejmujące koszty procesu zasądzone we wznowianej sprawie IV GC194/14 (w postanowieniu z 27 lipca 2015 r. – zasądzonych w łącznej kwocie 34.945,40 zł, a spełnionych do kwoty 25.312,40 zł) stało się nienależnym świadczeniem, podlegającym restytucji. Oczywiście jest, że w orzeczeniu zapadłym na skutek wznowienia postępowania, sąd może dokonać zmiany zaskarżonego skargą wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach, ale nie zawsze jednak będzie to wystarczające (por. wyrok SN z 14.02.1968 r., I PR 441/67, OSNC 1968, nr 11, poz. 192.). Zważyć bowiem należy, że wskutek spełnienia świadczenia obejmującego koszty przez pozwanego,

który następnie wygrywa skargę o wznowienie i wznowiony proces, oddalenie wniosku restytucyjnego w tym zakresie i poprzestanie na dokonaniu zmiany orzeczenia o kosztach (jak oczekuje tego apelujący), doprowadziłoby do braku tytułu egzekucyjnego uprawniającego pozwanego do wyegzekwowania zwrotu zapłaconych już kosztów (lub innego prawnego ich odzyskania). W istocie w tej części nie miałyby miejsce restytucja (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9.01.2018 r., III SK 33/16 – LEX). Jeśli zatem świadczenie to podlega ocenia według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, to rozstrzygnięcie o żądaniu zwrotu zapłaconych już przez pozwanego kosztów procesu – jest uzasadnione.

Podkreślić należy, że Sąd Okręgowy zdecydował się z jednej strony zapewnić restytucję orzeczenia w zakresie części spełnionych kosztów procesu, ale jednocześnie orzekł o kosztach wznowionego procesu, zasadzając od powoda na rzecz pozwanego 14.634,25 zł według zasady odpowiedzialności za wynik postępowania (oddalając powództwo).

Potwierdzić końcowo należy trafność argumentacji Sądu Okręgowego, przytoczonej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku co do swej właściwości w zakresie wznowienia postępowania, także w zakresie kosztów procesu (postanowienia z 27 lipca 2015 r.), pomimo zakończenia tego incydentalnego postępowania orzeczeniem Sądu Apelacyjnego (postanowieniem z 13 listopada 2015 r.). Zasadnie przyjął Sąd I instancji, że wydanie orzeczenia, w konsekwencji rozpatrzenia zażalenia na koszty nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu art. 399 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił apelację, jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c., orzekając o kosztach tego postępowania po myśli art. 98 k.p.c.

SSA Małgorzata Moskwa